

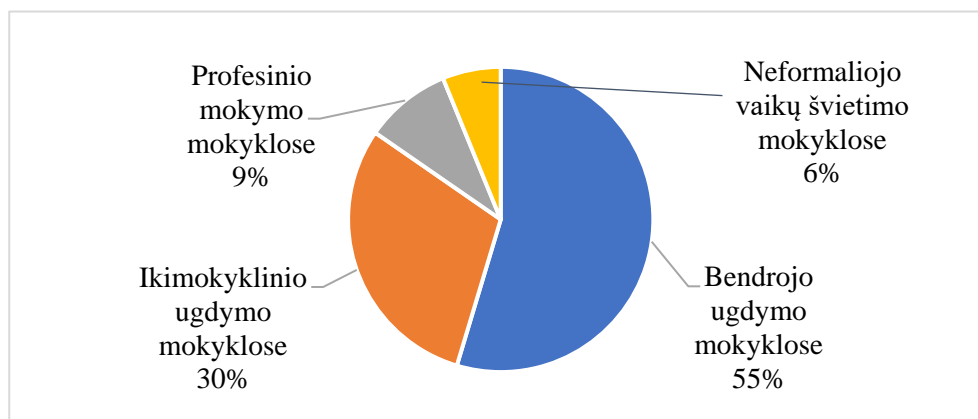
Panevėžio miesto savivaldybė

Panevėžio m. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Panevėžio švietimo centras (toliau – Centras)¹.

2020–2021 m. m. Panevėžio miesto savivaldybėje dirbo 2 121 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 1159 (55 proc.) bendrojo ugdymo, 636 (30 proc.) ikimokyklinio ugdymo, 195 (9 proc.) profesinio mokymo, 131 (6 proc.) neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.).

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2021 m. Centras vykdė 80 ilgalaikių programų. Jose dalyvavo 8 250 savivaldybės pedagoginių darbuotojų (žr. 1 lentelėje).

1 lentelė. Daugiausiai programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*

Vykdytų programų pagal prioritetus ir dalyvių pasiskirstymas

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	36	3 842
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	20	2 348
I mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	11	848
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	5	646
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	13	1 298
Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	8	774
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	5	524
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	31	3 110
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	16	1 507
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	6	592
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	9	1 011
Iš viso:	80	8 250

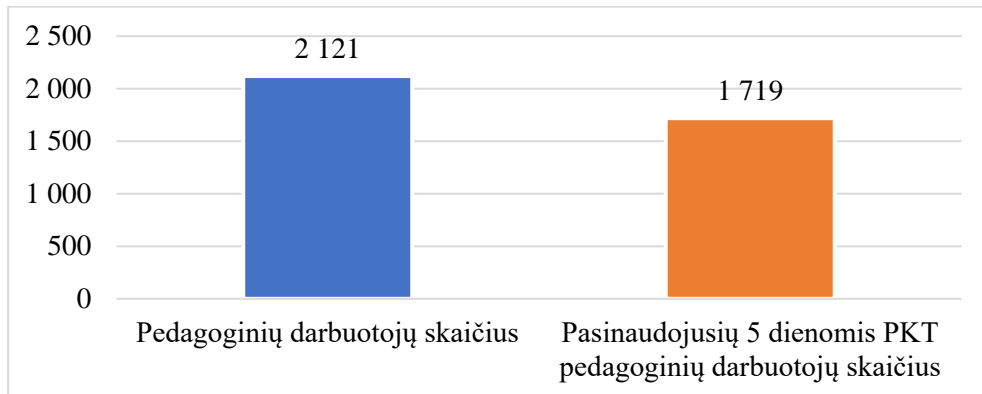
¹ Prieiga internete <https://www.paneveziosc.lt>

Savivaldybė buvo išskyrusi ir savo PKT prioritetą *Patirtinis mokymas(is)*, pagal kurį vykdė 11 kvalifikacijos tobulinimo programų. Jose dalyvavo 1 372 dalyviai.

Duomenų analizė rodo, kad šio prioriteto įgyvendinimas paskatino mokytojus daugiau pamokų vesti kitose erdvėse (verslo įmonėse, neformaliojo švietimo įstaigose, muziejuose), kartu su verslo įmonių atstovais sukurti patirtinio mokymosi pamokų scenarijai, dalytasi patirtimi PKT renginiuose.

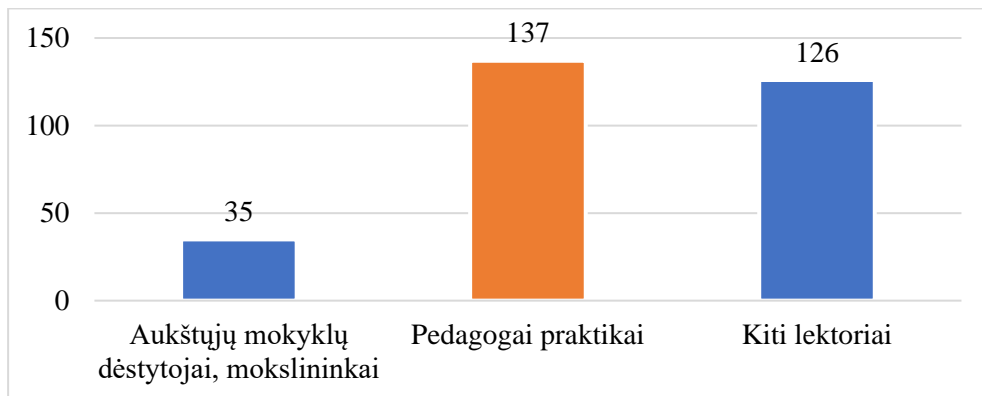
2 pav. Daugiau kaip trys ketvirtadaliai savivaldybės pedagoginių darbuotojų pasinaudojo 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti

Savivaldybės pedagoginių darbuotojų ir pedagoginių darbuotojų, pasinaudojusių 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti, skaičius

3 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas dažniausiai įgyvendino pedagogai praktikai

Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendinę (vykdę) lektorai

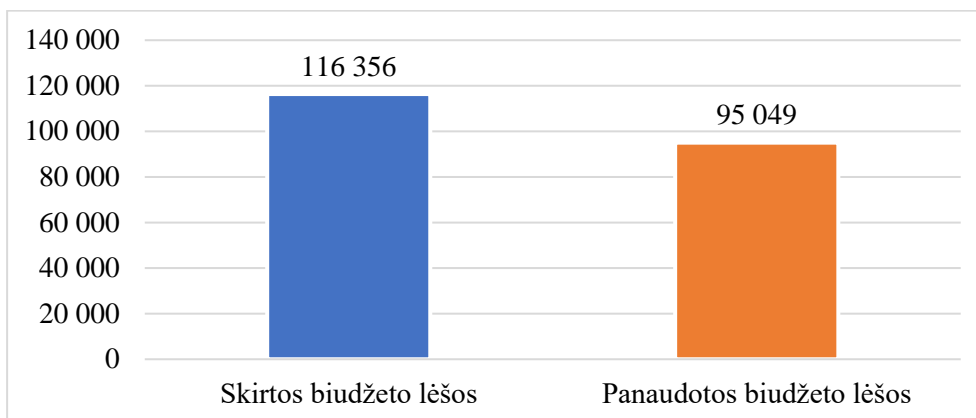
Daugiausia dalyvių sulaukė prioritetingos programos, skirtos pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojams (5 452) bei vadovams, jų pavaduotojams ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjams (2 576).

2 lentelė. Prioritetinių programų ir dalyvių skaičius pagal tikslinę grupę

Tikslinė grupė	Programų skaičius	Dalyvių skaičius
Vadovai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai	23	2 576
Ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo mokytojai	23	2 323
<i>(iš jų ikimokyklinio ugdymo mokytojai)</i>	13	1 158
Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai	46	5 452
Pagalbos mokiniui specialistai	5	556
Neformaliojo vaikų švietimo pedagogai	9	777
Profesijos mokytojai	4	188

4 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 82 proc.

Biudžeto lėšos, tenkančios pedagogų kvalifikacijai tobulinti (eurais)

Informacija apie PKT programas ir jų vykdymą viešinama *Semiplius* registracijos sistemoje, Centro interneto svetainėje, socialiniuose tinkluose. Renginių laikas derinamas pagal dalyvių poreikius. Didžioji jų dalis vyksta dalyvių darbo vietose. PKT programos, skirtos mokyklos bendruomenei, rengiamos kartu su mokyklų vadovais, atsakingais už mokytojų profesinį tobulėjimą. Kiekvienai mokyklai, vadovaujantis mokyklos įsivertinimo ir (ar) išorinio vertinimo duomenimis bei metų veiklos uždaviniais, rengiama atskira programa.

PKT poveikis ugdymo kokybei ir mokinių pasiekimams savivaldybės lygmeniu matuojamas analizuojant mokyklų įsivertinimo, išorinio vertinimo rezultatus, mokyklų vadovų metinės veiklos ataskaitas, Centro ilgalaikių vertinimo anketų rezultatus, nacionalinio švietimo projekto „Lyderių laikas 3“ vykdytų tyrimų duomenis, Valstybės kontrolės skelbiamas ataskaitas ir tarptautinių tyrimų (pvz., TALIS) duomenis, NMPP, PUPP bei VBE rezultatus.

Panevėžio m. savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų 2021 m. įsivertinimo ir pažangos duomenų, susijusių su PKT ir jo poveikiu, analizė

Mokyklų duomenimis, visų savivaldybės mokyklų pedagoginiai darbuotojai tobulino skaitmeninio raštingumo kompetenciją (komunikavimo, skaitmeninio turinio kūrimo, skaitmeninio mokymo(si) ir skaitmeninio raštingumo problemų sprendimo). Tobulintos *bendrosios* kompetencijos (socialinė emocinė, lyderystės, kūrybiškumo, problemų sprendimo ir kritinio mąstymo, pilietiškumo, refleksijos ir įsivertinimo, nuolatinio tobulėjimo, organizacijų ir pokyčių valdymo). Nemažai dėmesio skirta pedagoginių darbuotojų *specialiosioms* kompetencijoms (ugdytinio ir jo aplinkos pažinimo (ypač mokinių su specialiaisiais ugdymosi poreikiais tarp jų ir gabiųjų), ugdymo(si) turinio kūrimo, valdymo ir įgyvendinimo, ugdytinio pažangos, pasiekimų vertinimo ir grįžtamojo ryšio užtikrinimo, profesinės veiklos tyrimo, profesinės partnerystės, tinklaveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo) tobulinti. Kartu tobulintos *dalykinės* kompetencijos (dalyko turinio planavimo ir tobulinimo, mokymo(si) proceso valdymo). Ugdymo įstaigų vadovai papildomai tobulino strateginio švietimo įstaigos valdymo, vadovavimo ugdymui ir mokymuisi, vadovavimo pedagogų kvalifikacijos tobulinimui kompetencijas.

Viena iš progimnazijų įvardijo, kad mokytojai vidutiniškai 11 dienų per mokslo metus tobulino kvalifikaciją.

Po kvalifikacijos tobulinimo pedagoginiai darbuotojai taikė naujai atrastus, išmokus metodus, strategijas, teorijas bei metodikas. Patobulinę skaitmeninę kompetenciją, pedagoginiai darbuotojai aktyviau taikė skaitmenines priemones ugdymo(si) procese, įvairias virtualias mokymosi aplinkas (*Moodle, MS Teams, Eduten Playground, Eduka klasė*), skaitmeninius įrankius (*Kahoot!, Wordwall, Quizizz, LearningApps, Padlet, Storyjumper*). Tai padidino mokymosi veiksmingumą, leido pritaikyti įvairesnius pažangos vertinimo būdus. Pagilinę dar ir kitas

kompetencijas, mokytojai ir vadovai įgyta patirtimi dalijosi su kolegomis, mokė vieni kitus taikyti skaitmenines technologijas ugdymo procese.

Po mokymų pedagoginiai darbuotojai ugdymo procese taikė aktyvius, pamokos studijos, „Šešių mąstymo kepurė“ metodus, kvėpavimo pratimus. Dirbdami su mokiniais, turinčiais autizmo spektro sutrikimų, taikė elgesio korekcijos metodus. Naudojo *mindfulness* (liet. dėmesingas įsisąmoninimas, sąmoningas dėmesingumas) pratimus ir meditaciją, universalaus dizaino mokymuisi modelį, įvairias grįžtamojo ryšio teikimo formas pamokose. Įvaldė naujų pagalbos teikimo mokantis ir mokinių motyvavimo metodų, daug dėmesio skyrė patyriminiam mokymui, STEAM metodikai taikyti, socialiniam emociniam ugdymui stiprinti.

Vienos iš mokyklų mokytojai išbandė praktinę ugdymo tobulinimo strategiją „Pamokos studija“, kitos – agresyvaus elgesio valdymo metodiką, trečioje – sukurtas ugdymo karjerai veiklų kultūrinės, istorinės, kūrybinės patirties modelis, skirtas sisteminiam ugdymui siekiant individualios mokinio pažangos.

Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir vadovų mokymasis turėjo poveikio mokinių pasiekimams ir pažangai. Anot mokyklų, skaitmeninių technologijų ir įvairių virtualių mokymosi aplinkų panaudojimas ir pamokos kitose erdvėse pagerino mokinių mokymosi pasiekimus, mokymosi motyvaciją, sužadino norą siekti geresnių rezultatų, padėjo mokiniams tobulinti individualiuosius gebėjimus, mokėjimo mokytis ir pažinimo kompetencijas. Sustiprėjo mokinių gebėjimas įsivertinti ir reflektuoti.

Po įgyvendintų ilgalaikių PKT programų mokyklos teigė, kad mokinių mokymosi rezultatai arba pagerėjo, arba liko panašūs, atkreipė dėmesį, kad padarė pažangą ir SUP turintys mokiniai. Viena iš mokyklų pastebėjo, kad pradinių klasių mokiniai, kuriems buvo sudarytos galimybės mokytis matematikos, pasinaudojant *Eduten* skaitmenine mokymo priemone, pademonstravo geresnius erdvinio mąstymo bei matematikos žinių ir procedūrų taikymo probleminių situacijų sprendimui gebėjimus. Kelios mokyklos pažangą įvardijo konkrečiai lygindamos 2019–2020 m. m. ir 2020–2021 m. m. pasiekimus. Viena gimnazija teigė, kad 5 proc. sumažėjo patyčių atvejų, pagerėjo pamokų lankomumas. Keliose mokyklose padaugėjo mokinių, dalyvavusių ir laimėjusių prizines vietas įvairiuose konkursuose, olimpiadose, festivaliuose, skaičius.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, *siūloma*:

- *skirti* daugiau dėmesio PKT stebėsenai, jos poveikio analizei;
- *siekti*, kad dar daugiau savivaldybės pedagoginių darbuotojų pasinaudotų 5 dienų per metus kvalifikacijos tobulinimo galimybe (pasinaudojo 81 proc.).